

Міністерство у справах ветеранів України
Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою університету
протокол № 10 від 19.04.2025 р.
уведено в дію наказом в. о. ректора
15.04.2025 р.

В.о. ректора

Володимир КРАВЕЦЬ

**СЕРТИФІКАТНА ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
«САДІВНИЦТВО»**

Тернопіль–2025

РОЗРОБНИК:

Конончук Олександр Борисович – доцент, доцент кафедри ботаніки та зоології, Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка – керівник програми

Рецензенти:

1. **Пида Світлана Василівна** – професорка, професорка-завідувачка кафедри ботаніки та зоології, Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка;
2. **Герц Андрій Іванович** – доцент, доцент кафедри загальної біології та методики навчання природничих дисциплін, Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка.

1. Опис сертифікатної освітньої програми «Садівництво»

1.1. Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка факультет хіміко-біологічний кафедра ботаніки та зоології
Офіційна назва освітньої програми	Садівництво
Форма навчання	Очна, дистанційна, змішана
Мова викладання	Українська мова
Тип документа про освіту та обсяг освітньої програми	Сертифікат, 1 кредит ЄКТС Термін навчання – 2 місяці
Вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою	Загальна базова середня освіта та вище
Інтернет адреса постійного розміщення опису освітньої програми	
1.2. Мета сертифікатної освітньої програми	
Підготовка фахівців для роботи у галузі садівництва	
1.3. Компетентності, що удосконалюються/набуваються	
Загальні компетентності	Здатність застосовувати знання різноманітності і біологічних особливостей рослин, що використовуються в садівництві та заходів їх розмноження, садіння і догляду у практичних ситуаціях
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	1. Вивчення способів розмноження плодових і ягідних культур. 2. Набуття практичних навиків вирощування садивного матеріалу. 3. Вивчення основних правил садіння плодових і ягідних культур та закладання плодових насаджень. 4. Засвоєння основних правил формування крон плодових дерев. 5. Набуття практичних навиків із догляду за насадженнями плодових і ягідних рослин. 6. Вивчення основних засад технологій вирощування основних плодових і ягідних культур.
1.4. Програмні результати навчання	
Результати навчання	У результаті вивчення ОП слухач курсів повинен знати: – біологічну і виробничу характеристику плодових рослин; – морфологію плодових дерев; – закономірності росту і розвитку плодових культур; – основні методи розмноження плодових і ягідних культур; – поняття організації плодових розсадників і садів; – біологічні особливості основних плодових і ягідних культур; – технології вирощування урожаїв плодів і ягід у місцевих ґрунтово-

	кліматичних умовах; Вміти: – вирощувати садивний матеріал плодових і ягідних рослин; – садити плодові і ягідні культури на постійне місце вирощування; – дотримуватися технологій вирощування продукції плодових і ягідних культур; – здійснювати контроль за станом насаджень та керувати процесами догляду за ними.
1.5. Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Кадрове забезпечення ОП складається з професорсько-викладацького складу штатних працівників хіміко-біологічного факультету. Практико-орієнтований характер ОП передбачає залучення фахівців-практиків у проведенні вибраних лабораторних занять, що підсилює зв'язок теоретичної та практичної підготовки слухачів. Викладачі, що забезпечують реалізацію цієї ОП, мають публікації у фахових виданнях категорії Б та вище, є учасниками науково-практичних конференцій. З метою підвищення фахового рівня усі науково-педагогічні працівники проходять стажування один раз на п'ять років
Матеріально-технічне забезпечення	Забезпечення ОП відповідає вимогам щодо надання освітніх послуг у сфері вищої освіти і є достатнім для забезпечення якості освітнього процесу, зокрема: профільні навчальні й науково-дослідні лабораторії; агробіологічна лабораторія університету; лабораторні практикуми і навчальні посібники; мультимедійний проектор – демонстрація презентацій; комп'ютери з доступом до Інтернету; таблиці, мультимедійні презентації, стенди; роздавальний матеріал різних видів плодових гілок; садовий ріжучий інструмент; лопати, добрива, відра, кілки тощо
1.6. Особливості програми	
Цільова аудиторія	ветерани війни; особи, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною; члени сімей таких осіб; члени сімей загиблих (померлих) ветеранів війни; члени сімей загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України
Найменування замовника	Центр ветеранського розвитку Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка
Академічні, професійні можливості за результатами опанування програми	Навчання за програмою може бути зараховано як професійна підготовка/підвищення кваліфікації

2. Перелік компонент сертифікатної освітньої програми (навчально-тематичний план)

Компоненти сертифікатної освітньої програми	Загальна кількість годин	Аудиторні години	Самостійна робота
1. БАЗОВІ КОМПОНЕНТИ			
Тема 1. Садівництво. Класифікація плодових і ягідних культур	3	2	1
Тема 2. Морфологія плодових культур	3	2	1
Тема 3. Плодовий розсадник	2	2	
Загальний обсяг базових компонент, год		8	
2. ПРОФЕСІЙНІ КОМПОНЕНТИ			
Тема 4. Ручний садовий інвентар та підготовка його до роботи	2	1	1
Тема 5. Розмноження плодових культур	5	4	1
Тема 6. Закладання плодових насаджень	4	3	1
Тема 7. Догляд за плодоносним садом	3	2	1
Тема 8. Технології вирощування плодових дерев	3	2	1
Тема 9. Технології вирощування ягідних культур	3	2	1
Загальний обсяг професійних компонент, год		20	
Підсумковий контроль, год		2	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ, год		30	

3. Зміст компонент сертифікатної освітньої програми

1. БАЗОВІ КОМПОНЕНТИ

Тема 1. Садівництво. Класифікація плодових і ягідних культур

1. Садівництво як галузь рослинництва і наука.
2. Біологічна класифікація плодових і ягідних культур.
3. Класифікація плодових рослин за типом надземної частини.

Тема 2. Морфологія плодових культур

1. Будова плодового дерева.
2. Морфологія бруньок, листків і стебла.
3. Генеративні утвори зерняткових і кісточкових культур.
4. Закономірності росту і розвитку плодових рослин.

Тема 3. Плодовий розсадник

1. Типи, вибір місця і структура плодового розсадника.
2. Вирощування і підготовка підщеп до окулірування та інших видів щеплення.

3. Відбір і зберігання рослинного матеріалу для вегетативного розмноження.
4. Вирощування щеплених саджанців та їх формуюче обрізування.

2.ПРОФЕСІЙНІ КОМПОНЕНТИ

Тема 4. Ручний садовий інвентар та підготовка його до роботи

1. Основні види садового інвентарю.
2. Підготовка до роботи окулірувальних та інших ножів.
3. Підготовка до роботи садових пилок та іншого інструменту.
4. Користування ручним садовим інвентарем.

Тема 5. Розмноження плодових культур

1. Насіннєве розмноження рослин у плідівництві.
2. Вегетативне розмноження плодових культур.
3. Щеплення, живцювання та інші способи розмноження рослин.

Тема 6. Закладання плодових насаджень

1. Етапи закладання плодового саду.
2. Садіння плодових дерев.
3. Особливості садіння ягідних кущів.

Тема 7. Догляд за плодоносним садом

1. Догляд за ґрунтом у садках.
2. Догляд за плодовими деревами і ягідними кущами.
3. Регулювання плодоношення.

Тема 8. Технології вирощування плодових дерев

1. Біологія і особливості вирощування яблуні домашньої.
2. Біологія і особливості вирощування вишні звичайної.
3. Біологія і особливості вирощування сливи домашньої.

Тема 9. Технології вирощування ягідних культур

1. Особливості біології та вирощування смородини чорної.
2. Особливості біології та вирощування агрусу відхиленого.
3. Біологія та вирощування суниці садової.

4. Форма атестації слухачів

Форма атестації здобувачів	Підсумкова робота виконується дистанційно з використанням дистанційних технологій навчання (Zoom та LMS Moodle). Підсумкова робота містить 50 тестових питань, спрямованих на виявлення рівня сформованості передбачених програмою необхідних компетентностей та компетенцій. Кожна правильна відповідь на тестове питання оцінюється в 2 бали. Максимальна кількість балів за підсумкову роботу – 100 балів. На виконання тестових завдань відводиться 2 академічні години або 80 хвилин. За результатами підсумкового контролю (у випадку отримання 60 і більше балів) слухач отримує сертифікат, відомості про який оприлюднюються в реєстрі виданих сертифікатів на сайті ТНПУ.
-----------------------------------	---

5.Використані та рекомендовані джерела

1. Агроекологічні системи інтегрованого захисту плодових і ягідних культур від шкідників і хвороб : рекомендації. вид. 2-е, доп. і пер. / за ред. І. В. Шевчука.

- Київ : ПП Санспарель, 2021. 188 с.
2. Антонюк С. І., Гончаренко О. І., Рубан М. Б. Сільськогосподарська ентомологія : навч. посіб. Київ : Вища школа, 1984. 271 с.
 3. Білецький П. М., Роман І. С. Овочівництво і плодівництво : підруч. для с.-г. технікумів. 3-є вид., перероб. і допов. Київ : Вища шк., 1978. 448 с.
 4. Виноградарство / Дудник М. О. та ін. Київ : Арістей, 2008. 332 с.
 5. Вирощування груші в Лісостепу України: рекомендації / Хоменко І. І. та ін. Мліїв : Ін-т садівництва ім. Л. П. Симиренка, 1999. 47 с.
 6. Власюк С. Г. Слива та алича. Київ : Урожай, 1989. 152 с.
 7. Гапоненко Б. К., Гапоненко М. Б. Ваш сад. Київ : Урожай, 1994. 400 с.
 8. Головний сайт для агрономів. SuperAgronom. URL: <https://superagronom.com>.
 9. Гринник І. В., Омельченко І. К., Литовченко О.М. Вітчизняні технології виробництва, зберігання та переробки плодів і ягід в Україні. Київ : «Преса України», Інститут садівництва НААН України, 2012. 120 с.
 10. Груша / під ред. В. К. Зайца. Київ : Урожай, 1979. 144 с.
 11. Гулько І. П. Клонові підщепи яблуні. Київ : Урожай, 1992. 160 с.
 12. Денисюк О. Л., Федченкова Г. О. Абрикос. Київ : Урожай, 1977. 76 с.
 13. Державний реєстр пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні. *Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України*. URL: <https://mepr.gov.ua/upravlinnya-vidhodamy/derzhavnyj-reyestr-pestytsydiv-i-agrohimikativ-dozvolenyh-do-vykorystannya-v-ukrayini/>.
 14. Державний реєстр сортів рослин, придатних для поширення в Україні. *Міністерство аграрної політики та продовольства України*. URL: <https://minagro.gov.ua/file-storage/reyestr-sortiv-roslin>.
 15. Дикун О. М., Козак В. В. Інтенсивні технології вирощування органічної (екологічно чистої) продукції полуниці садової, малини, ожини, смородини і агрусу у незахищеному ґрунті. Київ : «Агросвіт України», 2012. 76 с.
 16. Довідник по ягідництву / за ред. В.С. Марковського. Київ : Урожай, 1989. 224 с.
 17. Довідник садівника / за ред. В.К. Зайця, А.О. Романова. Київ : Либідь, 1994. 320 с.
 18. Дудник А. В. Сільськогосподарська ентомологія : навч. посіб. Миколаїв : МДАУ, 2011. 389 с.
 19. Журнали і збірники: Садівництво, Новини садівництва, Вісник аграрної науки, Дім, сад, город, Карантин і захист рослин та ін. фахові журнали з садівництва.
 20. Інтенсивні сади яблуні / О. Д. Чиж та ін. Київ : Аграрна наука, 2008. 224 с.
 21. Колодійчук В. Д., Кривенко А. І., Шушківська Н. І. Практикум із сільськогосподарської фітопатології : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2020. 232 с.
 22. Кондратенко П. В. Адаптація яблуні в Україні. Київ : Світ, 2001. 192 с.
 23. Кондратенко Т. Є. Яблуня в Україні. Сорти. Київ : Світ, 2001. 296 с.
 24. Кондратенко Т.Є. Сорти яблуні для промислових і аматорських садів України. Київ : Манускрипт – АВС, 2010. 400 с.
 25. Конончук О. Б. Навчальна практика з основ сільського господарства: навч. посіб. 3-є вид., виправ., допов. Тернопіль : ФОП Осадца Ю. В., 2020. 136 с.

26. Конончук О. Б. Основи сільського господарства : навч. посібник. 2-е вид., доп. Тернопіль : ТДПУ, 2003. 84 с.
27. Конончук О. Б. Практикум з основ сільського господарства : навч. посіб. 2-е вид., перероб. і доп. Тернопіль : Вектор, 2017. 148 с.
28. Конончук О. Б., Яворівський Р. Л. Каталог сільськогосподарських і бур'янистих рослин агробіолабораторії ТНПУ імені Володимира Гнатюка. *Центр дистанційного навчання Тернопільського національного педагогічного університету*. URL: <http://elr.tnpu.edu.ua/course/view.php?id=1487>.
29. Конончук О.Б., Пида С.В. Методичні рекомендації для самостійного вивчення розділу «Плодівництво» в курсі «Основи сільського господарства». Тернопіль, 2000. 79 с.
30. Копитко П. Г. Удобрення плодових і ягідних культур: навч. посібник. Київ : Вища школа, 2001. 205 с.
31. Косилович Г. О., Коханець О. М. Інтегрований захист рослин : навч. посіб. Львів : Львівський національний аграрний університет, 2010. 165 с.
32. Куян В. Г. Плодівництво : для студ. вузів агр. спец. Київ : Аграрна наука, 1998. 472 с.
33. Куян В. Г. Плодівництво. Житомир, 2009. 480 с.
34. Куян В. Г. Спеціальне плодівництво. Київ : Світ, 2004. 464 с.
35. Лапа О. М., Дрозда В. Ф., Мельничук С. Д. Основи інтегрованого захисту зерняткових садів. Київ : Універсал-Друк, 2006. 96 с.
36. Лисанюк В. Г. Суниці. Київ : Урожай, 1991. 125 с.
37. Марков І. Л. Практикум із сільськогосподарської фітопатології. Київ : Урожай, 1998. 272 с.
38. Марковський В. С. Ягідні культури / В. С. Марковський. Київ : Урожай, 1986. 264 с.
39. Марковський В. С., Бахмат М. І. Ягідні культури в Україні : навч. посібник. Кам'янець-Подільський : ПП «Медобори-2006», 2008. 200 с.
40. Марковський В. С., Бахмат М. І. Ягідні культури в Україні: навч. посібник. Кам'янець-Подільський : ПП «Медобори-2006», 2008. 200 с.
41. Матвієнко М. В., Бабіна Р. Д., Кондратенко П. В. Груша в Україні. Київ : Аграрна думка, 2006. 320 с.
42. Мельник О. В. Формування і обрізування інтенсивних насаджень яблуні. *Новини садівництва. Спеціальний випуск*. 2005. 36 с.
43. Омельченко І. К. Культура яблуні в Україні. Київ : Урожай, 1993. 264 с.
44. Омельченко І. К., Третяк К. Д. Як формувати і обрізувати плодові дерева. Київ : Урожай, 1999. 160 с.
45. Осадчий О. С., Миколайко В. П., Конончук О. Б. Основи сільського господарства : підруч. Умань : ФОП Жовтий О. О., 2014. 349 с.
46. Пересипкін В. Ф. Атлас хвороб польових культур. Київ : Урожай, 1987. 144 с.
47. Пересипкін В. Ф. Сільськогосподарська фітопатологія. Київ : Аграрна освіта, 2000. 416 с.
48. Практикум із сільськогосподарської ентомології / Літвінов Б. М. та ін. Київ : Аграрна освіта, 2009. 300 с.
49. Придатність ґрунтів під сад і ягідники / Попович П. Д. та ін. Київ : Урожай, 1981. 160 с.

- 50.Присадибне ягідництво / Марковський В. С. та ін. Київ : Урожай, 1993. 192 с.
- 51.Пропозиція. URL: <https://propozitsiya.com/>.
- 52.Садівництво та овочівництво. Технології та Інновації. URL: <https://techhorticulture.com/product/zhurnal-sadivnytstvo-ta-ovochivnytstvo-t-i-1-39-sichen-kviten-2024-roku/>
- 53.Сільськогосподарська ентомологія: назви основних шкідників сільськогосподарських культур і лісових насаджень / Євтушенко М. Д. та ін. вид. 3-є, перероб. і доп. Харків : ФОП Бровін О.В., 2016. 144 с.
- 54.Сільськогосподарська фітопатологія : підручник для підгот. студ. зі спец. 202 «Захист і карантин рослин» у вищ. аграрних закл. / Марков І. Л. та ін.; за ред. І. Л. Маркова. Київ : Інтерсервіс, 2017. 574 с.
- 55.Смиков В. К., Іванов В. Ф., Іванова Г. С. Персик і абрикос. Київ : Урожай, 1993. 224 с.
- 56.Технологія виробництва плодів зерняткових культур / Карпенчук Г. К. та ін.; за ред. Г. К. Карпенчука. Умань, 1993. 181 с.
- 57.Технологія вирощування смородини чорної та порічки / Сіленко В. О. та ін.; за ред. П.З. Шеренгового. Вінниця : ТОВ «Нілан ЛТД», 2012. 124 с.
- 58.Третьяк К. Д., Завгородня В. Г., Туровцев М. І. Вишня і черешня. Київ : Урожай, 1990. 92 с.
- 59.Хоменко І. І., Михайлов І. С., Сайко В. І. Груша та айва. Київ : Урожай, 1994. 206 с.
- 60.Шевчук І. В. Сучасні методи захисту плодово-ягідних та овочевих культур від шкідливих організмів. Київ : Вид. ТОВ РІКЗ «Раритет», 2003. 176 с.
- 61.Щепотьєв Ф. Л., Павленко Ф. А., Ріхтер О. А. Горіхи. Київ : Урожай, 1987. 184 с.
- 62.Ягідництво: навч. посібник / Яновський Ю. П. та ін.; за ред. Яновського Ю.П. Київ, 2009. 216 с.
- 63.SuperAgronom. URL: <https://superagronom.com>.

Керівник сертифікатної освітньої програми

Олександр КОНОНЧУК

Програма схвалена на засіданні кафедри ботаніки та зоології
Протокол № 7 від 10.03 2025 р.

Завідувачка кафедри ботаніки та зоології

Світлана ПИДА

Програма затверджена вченою радою
хіміко-біологічного факультету
Протокол № 8 від 10.03 2025 р.

Голова ради факультету

Оксана БОДНАР

Керівник навчально-наукового
центру якості освіти

Ольга ПЕЖИНСЬКА

Сертифікована освітня програма рекомендована до впровадження вченою радою
Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира
Гнатюка
Протокол № 10 від 29.04 2025 р.

Учений секретар університету

Галина ДРАПАК